

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

14. september 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 215 (Alm. del) af 4. april 2016 stillet efter ønske fra Martin Lidegaard (RV)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse effekten af, at der ligesom i 2012 gives mulighed for at personer, der har indbetalt til efterlønssordningen kan få udbetalt deres depoter, mod at frasige sig retten til at gå på efterløn? Pt. betales der en afgift på 30 pct. Vil ministeren opgøre effekten på statsfinanserne af en afgift på hhv. 0, 10 og 20 pct.?

Svar

Forslaget om mulighed for udbetaling af efterlønssdepoter til en afgift på 0, 10 eller 20 pct. indebærer en lempelse i forhold til gældende regler på to punkter. For det første indebærer forslaget ved afgifter på 20 pct. eller mindre en skattemæssig begunstiggelse ved at forlade efterlønssordningen. Det skyldes, at indbetalte efterlønssbidrag er fradragsberettigede i opgørelsen af den skattepligtige indkomst som et ligningsmæssigt fradrag i indbetalingsåret. Det svarer til en skatteværdi af fradraget på 27,9 pct. (i 2016) i en gennemsnitlig kommune. Ved udbetaling af efterlønssbidrag betales derfor en afgift på 30 pct. for at tage højde herfor.

For det andet er det i sig selv en lempelse at give mulighed for, at indbetalte efterlønssbidrag kan udbetales. Det skyldes, at det med gældende regler kun i særlige tilfælde er muligt at få udbetalt sine efterlønssbidrag til en afgift på 30 pct. Hvis man er blevet tilkendt førtidspension, kan indbetalte bidrag udbetales mod en afgift på 30 pct. Hvis man ønsker at forlade efterlønssordningen, før man når efterlønssalderen, kan indbetalte bidrag kun udbetales kontant og beskattes som personlig indkomst, hvis beløbets størrelse er mindre end et års efterlønssbidrag. Alternativt kan beløbet overføres til en aldersopsparing mod en afgift på 30 pct., eller overføres uden afgift til en fradragsberettiget pensionsordning, som er godkendt efter personbeskatningsloven. Hvis man har nået efterlønssalderen, kan man få sit bidrag udbetalt kontant beskattet som personlig indkomst. Der kan derfor være personer i efterlønssordningen i dag, som ønsker at melde sig ud til en afgift på 30 pct., men som ikke har denne mulighed.

I besvarelsen af spørgsmålet lægges til grund, at der midlertidigt i 2018 gives mulighed for at få udbetalt indbetalte efterlønssbidrag mod at frasige sig retten til at gå på efterløn. Yderligere forudsættes det, at den påtænkte udmeldelsesmulighed annonceres ultimo 2017. Der vil således først være en effekt fra 2018 og frem, og

effekten vil kun vedrøre personer, der har betalt bidrag før 2018 og hverken har forladt ordningen eller er gået på efterløn inden 2018.

For at skønne hvor stor en andel af efterlønsbidragsyderne der vil melde sig ud af efterlønsordningen, er anvendt en kompensationsgradsberegning. De fleste personer, der er i efterlønsordningen primo 2018, har allerede tidligere haft mulighed for at få udbetalt deres efterlønsbidrag afgiftsfrit i forbindelse med den ekstraordinære udmeldelsesmulighed i 2012 som følge af *Tilbagetrækningsaftalen* i 2011. Siden *Tilbagetrækningsaftalen* vil de fleste af de personer, der dengang valgte at blive i ordningen have indbetalt yderligere godt 6½ års efterlønsbidrag primo 2018. Hvis der på ny gives mulighed for afgiftsfrit at melde sig ud af ordningen, giver de godt 6½ års yderligere bidrag en ekstra skattemæssig gevinst, hvilket øger deres kompensationsgrad ved at forlade ordningen ift. situationen i 2012.

Denne merændring i kompensationsgraden vedrører årgange, der ikke er gået på efterløn primo 2018 og samtidig var i ordningen i 2012. Merændringen i kompensationsgraden lægges til grund for at beregne, hvor stor en andel af de personer, der endnu er i efterlønsordningen i 2018, der vil vælge at melde sig ud, hvis afgiften for at få udbetalt deres depoter nedsættes til 0, 10, eller 20 pct. Dertil kommer en virkning fra årgange, som først har meldt sig ind i ordningen efter 2012, og derfor ikke havde depoter i 2012.

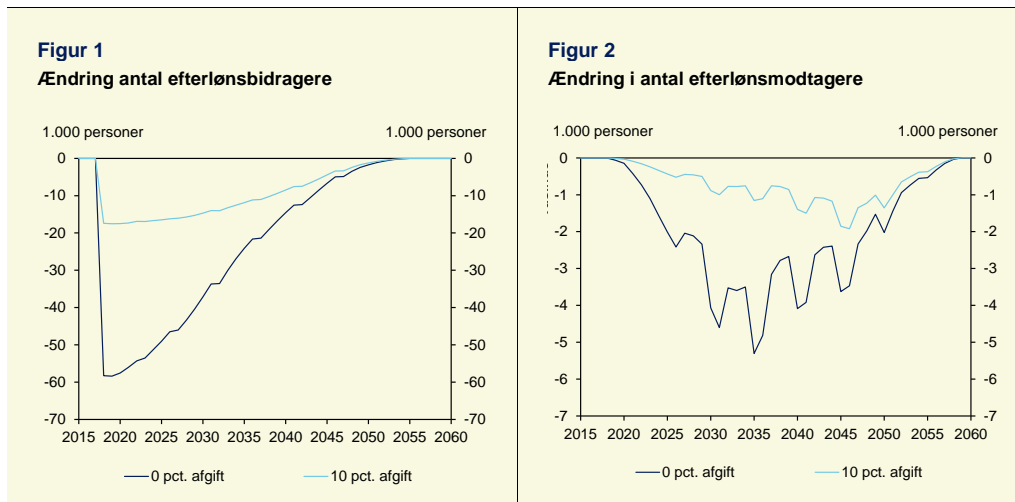
Der knytter sig stor usikkerhed til beregningen, bl.a. som følge af at de personer, der var mest tilbøjelige til at melde sig ud af efterlønsordningen, allerede tog imod tilbuddet i 2012.¹ De personer, der endnu er tilbage i ordningen, kan derfor ventes også at være mindre tilbøjelige til at tage imod tilbuddet, hvis muligheden igen opstår i 2018. Det kan f.eks. skyldes, at de er blevet ældre og nu forventer at være mere nedslidte ved efterlønsalderen, end de gjorde da de valgte at blive i ordningen i 2012.

For en afgift på 0 pct. skønnes antallet, der tager imod tilbuddet om afgiftsfri udmeldelse til godt 58.000 personer i 2018, *jf. figur 1*. Andelen vurderes at være højst blandt de 35-50-årige (knap 31 pct.) og lavere blandt de 32-35-årige (knap 5 pct.) og de 51-60-årige (ca. 16 pct.).² På tværs af alle alderstrin fra 32 til 60 år er den gennemsnitlige udmeldelsesandel knap 21 pct. af de som er i ordningen i 2018.

Ved en afgift på 10 pct. skønnes den gennemsnitlige udmeldelsesandel blandt de 32-60-årige noget lavere til godt 8 pct. Sættes afgiften i stedet til 20 pct. er effekten endnu mindre og afgrænset til personer i alderen 32-42 år, der skønnes at have en gennemsnitlig udmeldelsesandel på knap 5 pct.

¹ Der er anvendt samme antagelser om adfærd som ved vurdering af forslaget i *Tilbagetrækningsaftalen* i 2011, hvor det blev beregnet, hvor mange der ventedes at forlade ordningen i 2012. At de personer, der er tilbage i ordningen i 2018 kan ventes at være mindre tilbøjelige til at melde sig ud, taler for at anvende en mindre deltagelseselasticitet til vurdering af forslagets effekt. I modsat retning trækker dog, at antallet af udmeldelser i 2012 efterfølgende viste sig at være undervurderet.

² Målt ved ikke-vægtede gennemsnit på tværs af alderstrinene.

Anm.: Effekt på bidragsydere og efterlønsmodtagere ved en afgift på 0 pct. hhv. 10 pct. Antallet af årgange på efterløn varierer over de enkelte år, som følge af stigninger i efterlønsalderen. Effekten på antallet af efterlønsmodtagere varierer med et tilsvarende mønster. Fremskrivningen under gældende regler er fra *Helbudsplan DK2025*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

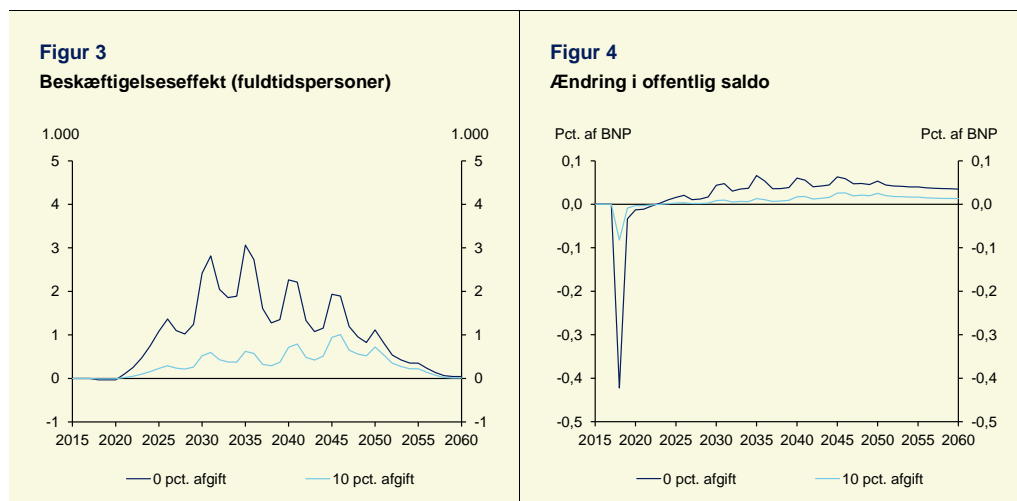
Da mange af de, der forventes at tage imod tilbuddet, har mange år, til de når efterlønsalderen, slår effekten af udmeldelserne først gradvist igennem på antallet af efterlønsmodtagere, *jf. figur 2*. Med en afgift på 10 pct. er effekten mindre og kommer senere, fordi det i højere grad er de yngre årgange, der forventes at tage imod tilbuddet. Det gælder i endnu højere grad for scenariet med en afgift på 20 pct. (effekten af en afgift på 20 pct. vurderes at være så begrænset, er der ikke regnet yderligere på denne sats).

Ved en afgift på 0 pct. vurderes effekten på antallet af efterlønsmodtagere at toppe i 2035, hvor antallet reduceres med ca. 5.000 personer ift. fremskrivningen under gældende regler, *jf. figur 2*. Det samlede fald i antallet af efterlønnere skønnes til godt 3.000 personer i gennemsnit i årene 2030-2050.

Med en afgift på 10 pct. er faldet i antal efterlønnere lavere, og effekten toppes senere omkring år 2046 med et fald på ca. 2.000 personer. Det gennemsnitlige fald er på godt 1.000 personer i årene 2030-2050. I begge scenarier er antallet af efterlønnere fra 2059 og frem tilbage på niveauet fra fremskrivningen under gældende regler, da alle årgange påvirket af muligheden for udmeldelse i 2018 har nået folkepensionsalderen på dette tidspunkt.

Det lavere antal efterlønnere giver i samme periode en midlertidig stigning i den strukturelle beskæftigelse. Beskæftigelseseffekten vurderes ved en afgift på 0 pct. at toppe med ca. 3.000 personer i 2035. I perioden fra 2030 til 2050 hvor effekten er størst ventes beskæftigelsen øget med i gennemsnit knap 2.000 personer ift. gældende regler, *jf. figur 3*.

Sættes afgiften i stedet til 10 pct. topper beskæftigelseseffekten først i 2046 med ca. 1.000 personer. For en afgift på 10 pct. øges beskæftigelsen med i gennemsnit ca. 500 personer i perioden 2030-2050.

Anm.: Effekt på samlet beskæftigelse og offentlig saldo ved en afgift på 0 pct. hhv. 10 pct.

Beskæftigelseseffekten varierer over tid ift. antallet af årgange på efterløn i de enkelte år, *jf. figur 2*.

Frem til 2019 vises effekten på faktisk saldo. Fra 2020 angives saldo i strukturelle værdier som følge af de beregningstekniske principper. Fremskrivningen under gældende regler er fra *Helhedsplan DK2025*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ved en afgift på 0 pct. skønnes udmeldelserne at give anledning til udbetaling af ca. 6,8 mia. kr. i efterlønssdepoter. Ved en afgift på 10 pct. skønnes ca. 1,8 mia. kr. udbetalt efter fradrag for afgiften. Efterlønsbidrag bliver regnskabsmæssigt behandlet som en skatteindtægt for staten og ikke som privat opsparing. Udbetaling af efterlønsbidrag er dermed en udbetaling fra den offentlige sektor, hvilket forværrer den offentlige saldo i udbetalingsåret. Da der er tale om en ekstraordinær engangsudbetaling, påvirkes den faktiske offentlige saldo, mens den strukturelle offentlige saldo er upåvirket af udbetalingen i 2018.

Et fald i antallet af bidragsydere har en lille negativ effekt på den offentlige saldo, som kan ses i 2018 og årene umiddelbart derefter, *jf. figur 4*. Tiltaget giver i begge scenarier et positivt bidrag til de offentlige finanser fra omkring 2024, hvor virkningen af ekstraordinær udbetaling og lavere indbetalinger opvejes af virkningen af færre efterlønsmodtagere og flere beskæftigede.

Den offentlige saldo skønnes i 2018 svækket med hhv. godt 0,4 og knap 0,1 pct. af BNP i faktiske værdier ved en afgift på hhv. 0 og 10 pct., *jf. figur 4*. Fra omkring 2023 forbedres den strukturelle saldo relativt til fremskrivningen under gældende regler.

Samlet set giver muligheden for udmeldelse i 2018 med en afgift på 0 eller 10 pct. et svagt positivt bidrag til de offentlige finanser med en svag forbedring af den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI). Effekten er størst i fremskrivningen med udmeldelsesafgift på 0 pct., hvor HBI forbedres med godt 0,1 mia. kr. i 2016-

niveau (svarende til en forbedring af HBI på 0,0 pct. af BNP). I fremskrivningen med en udmeldelsesafgift på 10 pct. er forbedringen af HBI knap halvt så stor (0,0 pct. af BNP).

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister